

ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
in Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Vorbirea de program a cancelarului Michaelis.

Joi, 19 crt. noul cancelar german, a expus în Reichstag programul de activitate politică în legătură cu războiul și chestia păcii. A fost o declarație așteptată cu mult interes de toate partidele păcii, căci dela enunțarea ei se așteaptă curmarea războiului.

Punctul principal a acestei vorbiri îl formează chestia păcii. *Germania — a spus Michaelis — nu poartă războiul de cuceriri, să-și mărească cu forța teritoriul. Când i-se va oferi o pace cinstită nu va mai continua războiul.* Germania care s'a validat pe deplin vrea pace cinstită. Pacea viitoare trebuie să asigure integritatea teritorială germană, se sădărnicească orice război comercial. *Dacă dușmanii vor renunța la intențiile lor de cucerire și la adrobirea noastră, întreg poporul e aplicat să intre în tratative.*

Declarațiile referitor la pace au fost primite de partidele social-democrat și din stânga cu adâncă satisfacție.

Mersul victorios al războiului — a continuat cancelarul — depinde dela continuarea războiului submarin. Că rezultatele de până acum au produs decepțiuni în anumite cercuri se datorește faptului prin care se credea, că războiul submarin în o zi hotărâtă va pune capet războiului.

Ofenziva ce se desfășoară pe frontul rusesc e pornită prin știri fantastice și maltratarea ostașilor ruși. Scopul acesteia e cucerirea Lembergului și a izvoarelor olifere dela Zlocov. Cetește telegrama amiralului Hindenburg referitor la ruperea frontului rusesc dela

Zlocov, unde luptă trupele arhiducelui Leopold.

Rezoluția de pace a fost primită prin 214 voturi contra 117.

Mai puțin încântați de vorbirea program a cancelarului au fost reprezentanții presei străine, cari în cele espusă nu văd o clarificare a situației viitoare. Ținând cont de principiu: Ne sutor ultra crepidem, fără a atinge chestiile politice germane externe sau interne, din espunerile evazive ale cancelarului nu scoatem multe șanse pentru o pace apropiată.

La „reforma consistoarelor”.

— O lămurire. —

Articolii noștri apăruiți sub titlu de mai sus au produs un anumit re-sens la o parte din cercurile conducătoare bisericești. Din parte-ne nu vedem în acele articole nici răsvă-tire, nici amestec în drepturile și prerogativele episcopoești. E vorbă cel mult de niște *desiderate* de dorinți *justificate*, cari pot fi luate în considerare de episcop, fără ca prin aceasta să ajungă în contradicere cu drepturile sale de singur dispunător pe teritoriul diecezei sale.

Cetitorul imparțial n'a putut interpreta altcum scrisul nostru în aceasta materie. Ne doare indispoziția aceasta față de bunele noastre intenții. Credeam, că în împrejurările date concentrarea tuturor forțelor este razimul cel mai sigur întru apărarea și promovarea intereselor bisericești.

Nu împărtășim, de sigur, și nu ne identificăm, cu tonul, în care s'a ținut articolul »Unirii« Nr. 38, apărut sub titlu »La reforma consistoarelor« și iscălit »Un preot dela sate«. În acesta unele stilizări puteau fi mai norocos formulate, altele plane omise, mai ales celece ușor puteau da motiv la supărări.

Redacția însă a privit întreagă discuția dintr'un punct mai eufemist și nu a dat frazeologiei vre-o importanță mai remarcabilă când vorba era de *chestii principiare*.

Ca organ de publicitate nu putem închide coloanele noastre în fața unor ourente, menite a înviora vieța publică bisericească. Aceasta însă nu înseamnă, că în articole de natura aceasta nu se pot strecura, nebăgate în seamă, și anumite exagerări, pe cari natural noi suntem cei dintâi, cari le reprobăm.

Atâta pentru lămurire.

Redacția »Unirii«.

O. Jászai despre politica naționalităților din Ungaria. Cunoscutul sociolog O. Jászai în adunarea partidului democrat ungar a espus vederile partidului referitor la politica de naționalități, făcând următoarele declarații, pe cari le dăm după »Drapeau»:

»Ungaria nouă, modernă, muncitoare și armonică nu se poate inaugura pânăce mai ține actualul sistem otrăvit al politicii de naționalități. Ba merg și mai departe și zic, că nu se poate inaugura Europa pacinică, liberă și asociată pânăce la noi și în străinătate se trastează chestia naționalităților deopetritivă în spiritul vechiu al feudalismului și uzurei. Pânăce Ungaria și Europa nu va fi în stare a satisface bine și just desideratele de limbă, culturale, administrative și economice ale tuturor naționalităților nu poate urma după acest foc mondial decât o pseudo-pace, o pace putredă, care — nu dau 20 ani — va culmina într'o catastrofă și mai sângeroasă.

Pentru aceea trebuie să ne legăm dăru și cinstit de programul nostru de naționalități, care este singurul program patriotic și uman, pentrucă numai acest program este în stare să asigure existența Ungariei, precum și pacea durabilă a Europei și emenimii. Să nu ascultăm de acele glasuri gingașe sau speriate de sirenă, cari se îndeamnă ea pentru o carieră mai repede și mai strălucită să aruncăm la o parte această »poziție pasivă«, ori cel puțin să o trecem cu tăcerea. Nu, noi nici când nu vom fi capabili de un asemenea fapt imoral, și poate chiar și mai rău, prost, prin care nu numai am abaza de încrederea concetățenilor noștri naționalități, care e în continuă creștere, ci

am trada și stăruințele maghiare necoșe, pentru cari egala îndreptățire a naționalităților este tot atât de importantă ca și pentru poporul maghiar.

Da, așa a lăsat prevedința, căci a știut, că acum trăiește în Sălaj, ilustrul bărbat al neamului nostru, a știut că numai acum e vremea, căci numai acum exista un *George Pop de Băsești*..

Il cunoașteți pe acest bărbat mare, patronul nostru, pe mult iubitul „badea George“, care din averea sa câștigată prin sudoarea feții sale, atâtea jertfe a adus pe altarul sfânt al neamului, înființând instituțiuni culturale, biserici, școli etc.

A jertfit mult, dar coroana jertfelor sale a fost cea de azi când pentru internatul dta Șimleu a donat o sumedenie de bani, un don princiar, de 50.000 coroane, devenind astfel adevăratul Mecenate al sălăgenilor.

Și după acest dar au început la muncă cei doi conducători ai noștri, ilustrii bărbați: Spectat. Domnul Andrei Cosma și magnificul Domn Dr. Alexandru Gheție, primul neobositul director al „Silvaniei“, celalalt capul preoșimii sălăjene, vicariul din Șimleu.

Au urmat din partea lor strigăte de ajutorarea și sprijinirea scopului mare și sfânt către frații sălăjeni prin apele, trimise în toate părțile. Și munca făcută din toată inima nu au fost zadarnică, căci strigătele părințești au aflat ehou în inimile marimonioșilor sălăjeni.

Făcându-se astfel pasurile prime s'a conchemat conferința pe 5 Iulio a. c. în Șimleu, când s'a făcut însă înființarea internatului, prezentându-se floarea Sălajului. Așa: George Pop de Băsești, mare proprietar în Băsești și patronul internatului, Andrei Cosma, directorul „Silvaniei“ în Șimleu, Dr. Alexandru Gheție, vicar, Șimleu, Grațian Flonta, paroh-protopop în Cătelul român, Antoniu Bălibanu protopop în Unimăt, Dr. Gheorghe Pop avocat și Dr. Ioan Gheție, adv. în Zălau, Iosif Diamandi prim-contabilul „Bihorenei“ în Oradea-mare; preoții: Alimpu Coste, I. Nossa, T. Trușas, A. Dragoș, I. Oltean, P. Nodiș, P. Podina, N. Sima, V. Bruchental, S. Barcoloviciu, V. Filip, V. Copos, N. Ostate; apoi Traian Mureșan învățător, A. Marcus și I. Filip, casari, G. Maior, L. Maior, V. Cămpan, capelan, G. Pap, Ionel Gheție și Ionel Virgiliu Bălibanu.

Cu nerăbdare am așteptat cu toții deschiderea conferinței, care s'a întâmplat din partea Magn. și Rev. domn Dr. A. Gheție, vicar la 11 ore, propunând îndată, la început, ca să se invite la adunare patronul internatului George Pop de Băsești. Il invită deci esmișii, în frunte cu protopopul Flonta.

Nu peste mult am zărit ivindu-se pe pragul ușei un moșneag cu barba albă, apropiindu-se de noi cu pași domoli, dar măreți. Era figura impunătoare a aceluia pe care l-am așteptat alui George Pop de Băsești.

Cu însuflețire mare, prin aplauze și strigăte de „trăiască“ l-am primit, iar El, plecându-și capul a șezut în frunte.

Se ridică apoi vicarul, vorbind despre scopul internatului, care l'am amintit mai sus zicând totodată, că să pune sub ocrotirea ordinariatului de Gherla, adevărată Bisericii, ca astfel internatul să aibă caracter confesional, căci internatele, cari au-l au acest caracter, nu pot să aibă de scop

creșterea religioasă-națională. Zice apoi că idea internatului e veche, iar ocaziunea înființării a dat-o ilustrul domn George Pop de Băsești, care prin donul său de 50.000 Cor. a pus bază solidă internatului, care nu va dura 5—50 ani, ci pururea. Drept recunoștință internatul se va numi: „Internatul greco-catolic român, George Pop de Băsești“.

Se scoală apoi Spectatul domn Cosma, zicând că nu vrea să dispute asupra simțului bun al unuia, ori altuia, știind, că toți avem voință de a face bine. Dar notifică, că voința aceasta e deșartă și imperfectă, dacă nu se prefacă în conștiință sfântă. Dreptaceea să jertfim precum ne dictează conștiința după puterile noastre, așa ca și acei oameni cari au depus fundațiuni de peste 100.000 cor. să se bucure.

Citește apoi membrii fondatori, pe vieață și ajutători, cari s'au înscris până acum, cu durere constatând de-o parte, că din cele 200.000 de suflete de români din Sălaj abia numai vre-o 70 s'au înscris, între cari — rușine — 2 preoți, cu stare materială destul de bună, ca membri ajutători cu 10 cor., cu bucurie de altă parte, că și așa s'au adunat 120.000 Cor.

Se ridică apoi ilustrul domn George Pop de Băsești, salutându-i pe cei, cari s'au prezentat și le mulțumește numiadu-i „frați buni“. Le revoacă în minte sfatul opiniei tuturor: „Ajută-te și-ți va ajuta Dumnezeu“, rugându-i să le spună și celorlalți, cari nu au venit și nu s'au înscris, că rău au făcut, ce au făcut. Să-i îndemne și pe ei, să ne ajute pe noi din toate puterile, căci astfel făcând, „nici porțile iadului nu ne vor învinge“.

Apoi Magn. don Vicarul prin o vorbire frumoasă rostită din adâncul inimii, adresându-se către Mecenatele Sălajului și către cei prezenți, închide conferința.

În fine trebuie să ne aducem aminte de valoroasa noastră bancă „Silvania“, a cărui conducători au făcut un fapt într-adevăr vrednic de laudă și măreț, vinzând internatului un edificiu de preț minimal cca 140—150 mii coroane cu un preț bagatel de 40 de mii coroane, dând astfel un bun adăpost generației viitoare..

— I. V. B. —

„Internatul gr.-catolic român George Pop de Băsești“.

✕ — Cronică din Sălaj. —

Sălajul precum în trecut a avut bărbați mari, marimonioși, cari au știut să fie buni ai neamului lor și au știut să jertfească din al lor pentru scopuri de obște, așa și acum își are bărbații săi, cari știu să fie buni nepoți ai protopărinților noștri, păstrându-le memoria cu sfîntenie prin înființări publice morale, prin instituțiuni culturale.

Oare care fapt al sălăjenilor a fost mai mare, mai strălucitor, care înființare mai măreață?

Cred, că nu mă înșel, dacă afirm, că înființarea cea mai nouă; înființarea unui internat de băieți român, în orașul de undă isvorește cultura noastră a Sălăgenilor — în Șimleu.

E vechiu vis al strămoșilor noștri, ca în Șimleu, unde e gimnaziul catolic al Minorităților, să se edifice un internat pentru studenții români, ca să le fie asigurată creșterea lor religioasă-morală, încă ca băieți de școală.

Și iată visul e realizat!

Provedința a fost atât de îndurată, că a lăsat ca acest lucru măreț să-l facem noi acum, când sunt vremile aceste grele ca cu atât mai mare să ne fie vrednicia înaintea urmașilor noștri, și când au mai mare lipsă de adăpost studenții noștri, să aibă unde trăi, unde să-și capete pâinea de toate zilele, câtă vreme luptă cu cartea la oraș.

Două reflexii.

Foaișe populare. Reforma consistențelor.

I. Nime în lume nu va mai trage la îndoială importanța presei întru formarea opiniei publice — bune sau rele — în zilele noastre. Și iarăși nime nu va putea zice, că noi în special n'avem lipsă de o presă puternică, conștientă, însuflețită de idealuri curate, și condusă de simțul real și sincer a binelui de obște. O recunoaștem toți, ci cu toate aceste presa noastră e cea mai slab sprijinită în țara noastră. Vorbim, dar nu facem nimic afară de *larmă*. Articolul „Usirii“ (Nr. 34 din 23 Iunie a. c.) despre „sprijinirea presei“ atinge o coardă dureroasă a vieții noastre sociale, — e foarte actual și foarte adevărat: Vorbe multe se fac, dar fapte nu; critică, sfaturi șel. din belșug, dar adevărată sprijinire nicăiri. În chestia aceasta a sosit vremea să ne deschidem ochii toți și să facem ceva, căci alcum rămânem cel din

urmă, lipsiți de tot ce avem lipsă în viața socială deosebită a noastră, neorientați în chestiile actuale, curente.

Intr'un pasaj al pomenitului și interesantului articol se poate citi: „*n'avem o foaie populară*”, ceea ce mă îndeamnă la scrierea acestor rânduri. Har Domnului, nu e așa. Avem foaie populară bună, redactată cu istețime și pricepere de păr. dr. Brânzeu din Comloșul-mare; lumea întreagă românească o cunoaște: e „Calea Vieții”. N-are lipsă de laudă, — o laudă abonenții țărani, încântați de felul de redactare; e sprijinită de pennele multor scriitori populari cunoscuți și e redactată în spirit creștinesc, dând învățături religioase. E foaie populară așteptată de mult, visată de mult și de subscrierul și de alții. Având aceasta foaie, și singuraticii și și presa noastră își împlinesc o plăcută datorință, sprijinindu-o, recomandându-o din toate puterile. Pe lângă foaia însă merită atențiune și sprijin deosebit prețioasele cărți populare edate de ea, — cari cuprind învățături foarte folositoare creștinești.

E să sprijinim presa cinstită și bună: să sprijinim și foaia populară: „Calea Vieții”.

II. Nu pot pricepe, pentru ce în lumea întreagă de-odată s'a pus cu nădejde spre înfăptuirea reformelor. E lucru firesc, că vrând să introducă oricine reforme vitale, nu va face-o de azi pe mâine, ci după multe discuții cu privire la rezultatul posibil a reformei plănuită. Inșă în aceste zile de odihnă, când nu știi ce aduce viitorul, când nu știi ce să faci ca să trăiești de pe o zi pe alta așa cum; când toată puterea miștii și a energiei ți-e legată de războiu și urmările lui: nu e consult să facem reforme vitale, ca ceea ce a conzistoarelor. Asta nu înseamnă deloc, că nu e lipsă de reforma pusă pe tapet de „Unirea”, ci după părerea subscrierului și cred că și a altora încă — o reformă ca asta nu se poate face pe vremuri de aceste fără odihnă, ci mai târziu. Trebuia ea să se facă acum vre-o sută de ani; dar fiindcă nu s'a făcut: n'ar fi bine a aștepta până după războiu? Am avea reforme vitale cu mult mai însemnate, cari nu le facem — spre paguba vieții sufletești — cum e reforma instrucției catehetice în toate școlile. Dar fiindcă s'a pus pe tapet, fie-mi permis a face câteva reflexii; nu sum așezor conzistorial, deci le pot face fără interes, fără să vorbesc „pro domo”.

Oricine va recunoaște, că starea actuală a lucrurilor (e vorbă de conzistoare) e învechită și are lipsă de învoire. E lucru asemenea consult și natural ca Episcopii să respecte hotărârile conzistoarelor sale. E fapt că numirea singuraticilor așezori din partea episcopului ori a conzistorului nu aduce — prea adeseori — în bună stare în starea lucrurilor. E poate efectul ideii foarte greșite dar aproape infalibile, că numai după anumit restimp de serviciu (20—30 ani) se cade să fie distins cineva cu așezor. Dar și așa trezește vorbe ca aceea: „*De ce toamai el?*” Pentru că între oameni numiri nu se pot face niciodată, dar niciodată pe placul tuturor. Și apoi: bătrâneța, anii mulți de serviciu (în sine nu sunt vrednicii demne de distingere. E darul lui Dumnezeu sfântul, dar dacă activitatea lungă nu e presărată cu fapte vrednice, credem că n'are înțeles distincția. Să lăsăm apoi la o parte lipsa de odihnă a bătrânilor.

Că episcopii — presupunem — nu respectă totdeauna hotărârile conzistoarelor, nu va fi și lăgușirea unor așezori, cari în lume strigă că ei așa au spus în Conzistor, iară în lăuntru nu fac nimic altceva, decât votează sau aprobă? (Fapte concrete știu).

Ideea reprezentării clerului e bună și foarte justă; pentru că hotărându-se lucruri, cari ating totdeauna interesele lui, — au dreptul să aibă reprezentanți, în cari se încrede. Astăzi numai prin alegere după districte s'ar putea ajunge. Are acest lucru și neajunsuri însă. E sigur că vor ajunge așa mai vrednici în Conzistor, ca până acum? Nu va dăinui și pe mai departe acel „*pen-truce chiar el?*” Și apoi preoțimea dela sate nu va putea lua parte în orice vreme la Conzistor, din cauza lucrurilor de pe acasă, și din alte multe cauze. Astfel episcopul întru aranjarea lucrurilor va trebui să se folosească de sfaturile celor din centru, a „gremialștilor”. E adevărat, că chestiile mai însemnate, între cari și distribuția de parohii, s'ar putea face — și ar fi just — în intervale mai mari, când aleșii reprezentanți vor putea ajunge la ședințele Conzistorului.

La plănuita reformă ar mai fi foarte multe chestii, cari ar fi bine remegate pe deplin, căci altcum nu se face îmbunătățire, ci numai schimbare, ceea ce nimenea nu va vrea.

Nu împărtășesc desi pe deplin înșufierea puternică a „preotului dela sate”. Eu din parte mi — dacă nu s'a făcut de 200 ani bine treaba — aș lăsa pe vremuri mai bune, și aș cere, ori „pretinde” alte reforme mai însemnate, de ex. reforma instrucției catehetice, reforma creșterii materialiste de până aici a clerului tinăr, în bună stare a sortii materiale a preoților sub și după războiu, a văduvelor și orfanilor de preoți șcl. Desigur invitarea reprezentanților clerului și a instituțiilor e foarte de dorit, căci ei știu cererile, derintele, năcazurile și liasele vieții dela sate, din cari stă dieceza; cei crescuți în Romă ori Peșta nu pot ști ce va să zică păstorie sufletească la sate. Deci accepția trebuie să aibă parte în aranjarea sortii lor.

Poate să fie neplăcute aceste reflexii; dar ținta lor a fost să spună tuturor: „*graba strică treaba*”. A fost rău destul până acum cu conzistoarele, s'a făcut multă stricăciune, neglijându-se reforma de sub chestie, — și trebuie să se facă, dar nu schimbare, ci reformă, la ceea ce trebuie socoteală, voință bună, dragoste și pricepere.

G. Pleancu.

* * *

Nota Redacției. În articolul nostru s'a vorbit credem destul de clar despre sprijinirea presei, la noi și la alții. S'a constatat, că la noi lumea habar nu are de așa ceva. „Calea Vieții” este fără îndoială o foaie bine redactată, dar dl Pleancu, credem că totuș exagerază când spune „o foaie populară așteptată de mult, visată de mult”.

Dacă „C. V.” ar fi sprijinită (nu înțelegem numai sprijinul abonaților, ci sprijinul bănesc al oamenilor cu dare de mână și al clerului înalt); s'ar putea desface în 20—30 mii exemplare; ar retribui pe colaboratori și ar crește în jurul ei generații de scriitori — da, atunci ar fi „foaia visată de mult”. Așa însă e o foaie bine scrisă, susținută de oameni înșuflețiți, dar de sigur, că în pri-

vința materială nu se poate spune, că ar fi situată splendid, ci tot cam așa ca celelalte foi similare. Adăugându-se la capitalul intelectual existent și un sprijin material însemnat, ce avânt ar putea lua presa noastră. Asta era teza din articolul nostru.

La partea a doua observăm: Trăim vremuri de *prefaceri* extraordinare. Pe toate terenele vieții publice se manifestă o înfrigurare pentru a *pregăti drumul noilor reforme* împune de duhul schimbat al vremilor. Teată lumea se năzuiește, ca acele vremuri să nu o aște nepregătită. Dl P. spune „eu din parte mi — dacă nu s'a făcut de 200 ani bine treaba — aș lăsa pe vremuri mai bune”: asta înseamnă a amâna lucrul, cum s'a obișnuit la noi, ad Calendas graecae...

A fost destul cu „lăsata pe vremuri mai bune”, dacă nu vrem, ca singur biserica să rămână în urma tuturor instituțiilor, cari primesc cu bucurie, toate reformele bune și necesare, impuse de spiritual schimbat al vremilor.

Războiul european.

— Telegramme oficiale. —

Budapesta, 16 Iulie. În Flandria luptele de artilerie continuă. Activitatea concentrată de artilerie a durat și noaptea pe lângă ploaie neîntreruptă. Am zădărnicit eșirile de sondaj engleze de pe sectorul maritim și ost de Ypern. Ducele vii de artilerie se semnalează în unele secțiuni a canalului Labasse până spre sud de Scarpe. Trupele dela Hessen au ocupat cu asalt pozițiile franceze, ce sunt situate în estenziune de un kilometru pe culmea dela Quentin. Inamicul a lăsat în urmă mulți prizonieri și mitralieze. Pierderile s'au înșelă orin contra-atacul de seară.

La armata moștenitorului de tron s'au înșpruit luptele interimal pe unele secțiuni, ca la Aisne, Champagne și Maas. Artileria distrugătoare a silit pe francezi să se retragă din o parte a teritorului Haut. În pădurea Avacourt trupele germane au recucerit pozițiile pierdute de câteva zile.

În ost duele de artilerie se dau dela Dünaburg până spre sud de Smorgon. Coloanele de asalt prin întreprinderea spre nord-ost de Luck au făcut mai mulți prizonieri. Spre sud de Nistru, rușii au atacat pozițiile recucerite, ce sunt spre sud de Kalus, dar au fost respinși cu pierderi mari. În Carpații păduroși și între marea Neagră nu au fost lupte mai remarcabile.

Între Ochrida și lacul Prespa, regiunea Dobropolje și țarmii stângi dela Vardar, au fost lupte mai aspre de artilerie.

Informațiuni.

Cătră cetitori.

P. T. Abonenți sunt rugați să binevoiască a-și renouă abonamentul.

În deosebi rugăm pe domnii reștanțieri, să facă bine să ne plătească, căci speșele cării foaiei sunt mari și din parte-ne am fost destul de indulgenți până acum.

Redacția și Administrația
„UNIRII”.

Concurs. Cu termenul de 15 August se eserie concurs pentru parohia Rediu, distr. prot. Cojocna; Pata, distr. prot. Cojocna. Tot cu acelaș dat se dau în concurs următoarele stațiuni sanitor-șesentale: Mândrade distr. prot. Blaj; Micăsasa distr. prot. Blaj; Petrișul de mijloc distr. prot. Turda; Oonișoara distr. prot. Aiud; Băgău distr. prot. Aiud; Dumbrău distr. prot. Aricș.

Știri neadevărate despre răsvrătirile din Berlin. Ziarele ententei au scris, că cu ocaziunea adunării social-democraților în Berlin s'au aranjat mari demonstrații și răsvrătiri pe strade. Veștile acestea după cum știa agenția „Wolff” sunt fără vre-o basă reală. Adevărul e, că în părțile de nord ale Berlinului au pornit dela o adunare un conduct de 500 oameni. În lăuntrul orașului sub conducerea unui deputat au demonstrat după obicei. Se crede, că știrile fantastice despre răsvrătiri în stil mare, sunt făurite de persoane din Berlin. Autoritățile au pornit ancheta pentru deșinerea acestora.

Posta Administrațiunii.

Chereluș. Cu suma trimisă în 2 Iulie a. c. s'a achitat anul 1916 și din 1917 până în 1 Maiu.

Marca achitat numai până în 1-iu Oct. 1917.

R. M. N.-Károly achitat până în 1 Iulie 1916.

Supur. Achitat până în 1-iu Aprilie 1918.

Preprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

Nr. 183—1917
a. f. c. sc. d.

Publicare la concurs de stipendii și ajutoare școlare.

Publicăm concurs la următoarele stipendii vacante pe anul școlar 1917—18 din fondul central de stipendii din districtul Năsăudului.

I. Stipendii.

A) Stipendii de 1000 coroane.

1. Pentru ascultători la drepturi 1 stipendiu (cursul 4 ani). 2. Pentru ascultători

la filozofie și belearte 1 stipendiu (cursul 5 ani). 3. Pentru ascultători la tehnică 1 stipendiu (cursul 4 ani). 4. Pentru ascultători la academii comerciale 1 stipendiu (cursul 2 ani). 5. Pentru ascultători la farmacie 1 stipendiu (cursul 2 ani). 6. Pentru ascultători la cursul notarial administrativ 1 stipendiu (cursul 1 an).

B) Stipendii de 800 coroane.

Pentru ascultători la cursul de postă telegraf și tren 1 stipendiu (cursul 1 an).

C) Stipendii de 400 coroane.

1. Pentru elevii dela preparandii de învățători, învățătoare pentru școlile populare 2 stipendii (cursul 4 ani). 2. Pentru elevi la școala de cașeți 4 stipendii (cursul 4 ani).

D) Stipendii pentru învățăcel de industriași.

a) Stipendii de 150 coroane:

pentru învățăceli de industrie, cari au școala pregătitoare 4 clase elementare 1 stipendiu.

b) Stipendii de 150 coroane:

pentru învățăceli de industrie, cari au școala pregătitoare 6 clase elementare, sau 2 medii 9 stipendii.

c) Stipendii de 250 coroane:

pentru învățăceli de industrie, cari au școala pregătitoare 4 clase medii 5 stipendii.

E) Stipendii de 500 coroane.

Pentru carierele metalurgice, electrotehnică, ceramică, mecanică, școli de clădiri, școli industriale medii, școli comerciale medii, școli și cursuri agricole, industrie, a lemnului și alte 3 stipendii.

II. Ajutoare.

Pentru ajutoarele ce se vor da pe anul școlar 1917—18 sunt la dispoziție 7200 cor.

Ajutoare se dau eselor, cari frecventează institute de specialitate și cari urmează studii superioare în patrie, cum și învățăcelilor de industrie.

Ajutoare se pot da și pe lângă stipendii. Apoi se pot vota ca taxe de rigorozitate și examen de calificare profesorală.

Ajutoarele se votează numai din an în an.

Ajutoarele anuale în genere sunt mai mici decât suma stipendiilor atatorite pentru acelaș ram de studiu, dar dacă ajutorul se dă ca taxe de rigorozitate, ori examene de calificare profesorală în acest caz nu poate fi mai mic decât suma de stipendiu.

III. Condițiuni de concurs.

Concurenții au să arate, că sunt fi legitimi ai unor părinți, cari au în înțelesul legilor noastre (art. leg. XXII. din 1886), competență comunală în una din comunele aparținătoare fostului district al Năsăudului. Aceste comune sunt următoarele:

1. Moner, 2. Gledin, 3. Șieuș, 4. Năfalău, 5. Sânt-Ioana, 6. Nepes, 7. Feldru, 8. Ilva-mică, 9. Sângerșinul-român, 10. Maier, 11. Rodna-veche, 12. Rodna-nouă, 13. Ilva-mare, 14. Măgura, 15. St.-Iosif, 16. Leș, 17. Năsăud, 18. Bichigiu, 19. Hordou, 20. Saiva, 21. Romuli, 22. Telciu, 23. Găureni, 24. Supleiu, 25. Poieni, 26. Zagra, 27. Runc, 28. Mititei, 29. Meced, 30. Parva, 31. Rebramare, 32. Rebrșoara, 33. Budașul-român, 34. Ragla, 35. Borge-Rua, 36. Borge-Joseni, 37. Borge-Mijloceni, 38. Borge-Suseni, 39. Borge-Prund, 40. Borge-Bistrița, 41. Borge-Tiș, 42. Borge-Mureșeni, 43. Coșna, 44. Rașii-Menți și 45. Marăreni.

2. Nu pot înainta rugări aceia, cari au ajuns etatea de 24 de ani, iar la stipendii pentru școlile de cașeți aceia, cari au înșplinit deja etatea de 17 ani.

3. Aceia cari au absolvat un ram de studiu, ori de măiestrie nu sunt îndreptățiți la stipendiu ori ajutor pentru alt ram de studiu ori măiestrie.

4. Concurenții sunt datori să dovedească cu testimoniu medical, că sunt capabili să continue studiile.

5. Concurenții sunt datori să dovedească calificația, ce se cere pentru singuraticole ramuri de studiu.

Acei concurenți, cari sunt ascultători ordinari a unui curs de specialitate sunt datori să arate, că în ultimul semestru au colocvat cu succes din colegiile principale ori, întrucât după regulamentul de examene au fost datori să se supună examenului preșens în acest semestru, că pe acela l'au trecut cu succes.

6. La stipendii pot concura numai atari școlari, cari au dovedit purtare morală bună și cel puțin progres bun. La ajutor pot concura și școlarii cu progres destulitor.

7. Doi frați nu pot beneficia deodată de stipendii din acest fond. Dacă un frate a căpătat stipendiu, ceilalți pot fi împărțâți de ajutor.

8. Aceia, cari beneficiază de stipendiu din vre-o fundațiune privată ori publică, în același timp nu pot câștiga din acest fond nici stipendiu, nici ajutor.

9. Cel ce pentru purtare nemorală ori pentru clasificățiune rea și-a pierdut stipendiul ori ajutorul de care beneficia mai înainte, nu poate concura mai târziu, nici la stipendiu, nici la ajutor.

IV. Adjuțarea cererilor.

Se vor acude următoarele testimonii:

1. Testimoniul de competență comunală a tatășii.

2. Carte de boteș; cei ce s'au născut după 1 Octomavrie 1895 acud extras din matricula de stat a boteșăților.

3. Testimoniu școlar.

4. Testimoniu medical.

5. Testimoniul comunal de avere, care să arate starea de avere nu numai a concurentului ei și a părinților.

6. La învățăcelii de industrie contractul de învățăcel încheiat înaintea autorității industriale.

V. Înaintarea cererilor.

Cererile trebuie înaintate la comisiunea administrătoare a fondurilor centrale școlar și de stipendii din districtul Năsăudului în Năsăud cel mult până la 10 August a. c.

Cu privire la timpul înaintării la cererile sosite pe postă se va lua în considerare ziua punerii la postă.

Cererile înaintate mai târziu nu se iau în considerare.

Din ședința fondurilor centrale școlar și de stipendii din districtul Năsăudului ținută în

Năsăud, la 5 Iulie 1917.

Dr. Vasile Pahone m. p. Dr. Ștefan Jarda m. p.
prezident. secretar.

Ioan Suciu